

Nr 348.

Av herr Sjölin, *om utredning av frågan om en fond för möjliggörande av forskning rörande våra inhemska bränsletillgångar.*

Vid föregående års vårriksdag beslöt man göra en framställning till Kungl. Maj:t att föranstalta om utredning rörande lämpligaste utformningen av vår bränsleförsörjning ur ekonomiska, handelspolitiska och beredskapsmässiga synpunkter. Under årets remissdebatt meddelade handelsministern, att sakkunniga inom den närmaste tiden komma att utses. Man kan sålunda hoppas, att utredningen nu skall komma i gång, ett önskemål som accentuerats särskilt med anledning av den situation som nyligen uppstått på bränslemarknaden.

Ett mycket värdefullt förarbete kan sägas vara utfört av överdirektören K. G. Ljungdahl, som på uppdrag av Ingeniörsvetenskapsakademien, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap och statens tekniska forskningsnämnd utarbetat en översikt över vårt lands försörjning med bränsle och kraft att tjäna till orientering vid bedömandet av forsknings- och beredskapsåtgärder på det energitekniska området. Häri får man ytterligare bekräftat, vilket utomordentligt stort problem det är att nyttiggöra våra naturtillgångar på detta område. Ehuru allt ännu icke är tillräckligt kartlagt, torde det därmed dock vara klarlagt, att Sverige förfogar över mycket stora bränsletillgångar som inge goda förhoppningar om egen bränsleförsörjning. Men det fordras ingående undersökningar och tidskrävande forskning innan det blir möjligt att praktiskt utnyttja tillgångarna i större utsträckning.

Då detta forskningsarbete bör igångsättas så snart som möjligt sedan utredningen uppdragit riktlinjerna härför, är det önskvärt, att det vid ifrågavarande tidpunkt finnes erforderliga medel tillgängliga. Det synes mig därför ändamålsenligt att redan nu planera därför. Helt säkert kommer det att krävas ganska betydande belopp. Att vid det aktuella tillfället på vanligt budgetvis taga ut detta torde medföra en så stor belastning, att det vore önskvärt att kunna fördela dem på en längre tidrymd. Jag ifrågasätter därför, om det inte skulle vara ändamålsenligt att redan nu bilda en särskild fond för forskning på bränsleområdet.

Det invändes måhända, att detta vore att föregripa utredningskommitténs naturliga rätt att planera och föreslå alla erforderliga dispositioner. Men då det är otvivelaktigt att, vilka förslag kommittén än kan komma till,

dessa måste bli mycket kostnadskrävande, synes mig invändningen ej vara bärkraftig. Bättre är enligt min mening att i god tid skapa de ekonomiska förutsättningarna för att praktiskt kunna genomföra de försök som kommittén helt säkert kommer att föreslå.

Jag tillåter mig alltså föreslå, att en särskild forskningsfond inrättas för ändamålet.

Ett sätt att tillföra medel till en sådan fond vore att uttaga en särskild forskningsavgift på det importerade bränsle, som förbrukas inom landet. Det visar sig att man på så sätt kan nå ganska betydande belopp, utan att de ifrågasatta avgifterna skulle verka betungande.

Förbrukningen av importerat bränsle under 1949 av olika slag utgjorde i stenkol räknat ca 11 miljoner ton motsvarande ca 75 000 miljarder kcal. Räknar man $\frac{2}{3}$ öre per kcal, skulle man få in ett belopp av 5 000 000 kronor. Därvid skulle en avgift erfordras för olika bränsleslag enligt följande: ca 42 öre per ton stenkol, 2,5 öre per hl koks och 0,07 öre per liter bensen och eldningsolja.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t ville låta utreda frågan om en fond för möjliggörande av forskning rörande våra inhemska bränsletillgångar.

Stockholm den 26 januari 1951.

Bengt Sjölin.
